

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE TREBALL I IMMIGRACIÓ

654 *Reial decret 38/2010, de 15 de gener, pel qual es modifica el Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre.*

El Reial decret 1765/2007, de 28 de desembre, pel qual es modifica el Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre, ha fet una nova redacció de l'article 14 del Reglament esmentat, al qual afegeix un apartat 2 en el qual es preveu la possibilitat que les mútues puguin establir entre si els mecanismes de col·laboració i cooperació que siguin necessaris, mitjançant la posada en comú d'instruments, mitjans i serveis, amb la finalitat d'obtenir una millor eficàcia i racionalització en la utilització dels recursos que les mútues gestionen.

La posada en marxa, arran de la publicació del Reial decret esmentat, d'algunes fórmules de cooperació i col·laboració entre mútues ha evidenciat la necessitat d'una regulació més detallada dels diferents aspectes que pot revestir la posada en comú de mitjans per part de les mútues, cosa que es porta a la pràctica mitjançant aquest Reial decret, que incorpora al Reglament esmentat un nou títol –el III– en el qual es regulen les entitats i els centres mancomunats, com a instruments a través dels quals les mútues poden portar a terme la posada en comú de mitjans i es preveuen els aspectes essencials d'aquesta posada en comú, als quals aquells s'han d'adaptar i acomodar els seus estatuts.

Al mateix temps, i en la línia abans apuntada de més eficàcia i racionalització en la utilització dels recursos públics que gestionen les mútues, es considera així mateix necessària la modificació d'alguns dels mecanismes o instruments previstos en el Reglament sobre col·laboració per a l'exercici de la coordinació i tutela sobre les mútues que corresponen al Ministeri de Treball i Immigració, substituint-los per altres més flexibles i eficaços, i que contribueixin a agilitar i facilitar la gestió de les mútues. A aquest objectiu responen les modificacions que s'introdueixen a l'article 12 del Reglament i la remissió que s'hi fa a les disposicions d'aplicació i de desplegament, en les quals són objecte de concreció els mecanismes esmentats.

En aquesta línia de racionalització de recursos i eficàcia en la gestió s'inscriuen, així mateix, les modificacions de l'article 13, que fan referència al reforç dels mecanismes de control, a les incompatibilitats i a la separació efectiva de les societats de prevenció de la gestió de la Seguretat Social.

En el procediment d'elaboració d'aquest Reial decret ha emès informe el Ministeri de Política Territorial, d'acord amb el que preveu l'article 24.3 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Treball i Immigració, amb l'aprovació prèvia de la vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 15 de gener de 2010,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre.*

El Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre, queda modificat de la manera següent:

U. L'article 12 queda redactat de la manera següent:

«Article 12. *Serveis sanitaris i recuperadors.*

1. Les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social poden establir instal·lacions i serveis sanitaris i recuperadors per a la prestació de l'assistència deguda i la plena recuperació dels treballadors inclosos en l'àmbit de protecció de les mútues.

La utilització dels serveis esmentats, atès que estan destinats a la cobertura de prestacions incloses en l'acció protectora de la Seguretat Social i integrades en el Sistema Nacional de Salut, ha d'estar coordinada amb els de les administracions públiques sanitàries.

La creació, modificació i supressió de les referides instal·lacions i serveis sanitaris i recuperadors requereixen l'autorització del Ministeri de Treball i Immigració, amb la valoració i l'informe, preceptiu i determinant, previs de les administracions sanitàries competents sobre la ubicació i característiques de les instal·lacions i serveis proposats i de la seva adequació a les finalitats que han de complir, i s'han d'ajustar al que estableix aquesta matèria en la normativa específica que sigui aplicable en la comunitat autònoma on s'ubiquin, i en les disposicions d'aplicació i de desplegament. Si la creació o modificació d'instal·lacions i serveis sanitaris o recuperadors comporta la realització d'operacions patrimonials, cal atènyer-se al tràmit que estableixen els articles corresponents d'aquest Reglament.

Als efectes que preveu el paràgraf anterior, s'entén per modificació de centres i serveis sanitaris i recuperadors l'actuació que es realitzi sobre aquests i impliqui variacions substancials en el tipus de prestacions sanitàries dispensades des d'aquests, independentment que comporti o no canvis o alteracions físiques de les instal·lacions on s'ubiquen.

En la planificació d'instal·lacions i serveis sanitaris i recuperadors als quals es refereixen els paràgrafs anteriors, s'ha de tenir en compte la participació de la mútua, si s'escau, en les entitats i centres mancomunats que regula el títol III d'aquest Reglament.

2. Les instal·lacions i serveis a què es refereix l'apartat anterior han de complir les condicions necessàries per a la prestació correcta i eficaç de l'assistència a la qual estan destinats. En aquest sentit, les mútues han d'acreditar davant el Ministeri de Treball i Immigració la suficiència de les instal·lacions i els serveis esmentats, atorgada pels òrgans corresponents de les comunitats autònomes competents en la matèria.

3. En cas de carència o insuficiència de recursos propis, les mútues, en els termes i les condicions que estableixin les disposicions d'aplicació i de desplegament, poden fer efectives les prestacions sanitàries i recuperadores al seu càrrec mitjançant concerts amb altres mútues, amb les administracions públiques sanitàries o amb mitjans privats, que s'han de comunicar al Ministeri de Treball i Immigració en el termini d'un mes des de la seva formalització i s'han de tramitar, quan sigui aplicable, de conformitat amb la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic.

La formalització de concerts amb mitjans privats requereix l'existència prèvia d'instal·lacions sanitàries en funcionament que disposin de l'autorització preceptiva de l'autoritat sanitària competent i que portin a terme la prestació sanitària o recuperadora objecte del concert exclusivament amb els seus propis recursos, sense cap aportació de mitjans personals o materials per part de la mútua durant la vigència del concert. No obstant això, excepcionalment i en consideració a les circumstàncies concurrents, el Ministeri de Treball i Immigració pot autoritzar que els tractaments quirúrgics o postquirúrgics es puguin prestar amb mitjans personals propis de les mútues, en centres hospitalaris concertats degudament autoritzats.

Els concerts esmentats no poden suposar la substitució de la funció col·laboradora atribuïda a aquestes entitats ni possibilitar la utilització per tercers, amb fins lucratiu,

dels serveis o de les instal·lacions o els seus mitjans. En tot cas, la compensació que s'estipuli no pot consistir en el lliurament d'un percentatge de la quota.

Les mútues poden concertar la prestació de serveis professionals clínics amb persones físiques o jurídiques.

4. De la mateixa manera, les mútues poden concertar la utilització de les seves instal·lacions i serveis sanitaris i recuperadors per part d'altres mútues i de les administracions públiques sanitàries, així com per les entitats gestores de la Seguretat Social, d'acord amb el que disposa, quan sigui aplicable, la Llei 30/2007, de 30 d'octubre.

5. Atenent les circumstàncies concurrents en cada cas, el Ministeri de Treball i Immigració pot autoritzar a les mútues la utilització dels seus mitjans sanitaris i recuperadors per a la prestació d'assistència en supòsits diferents dels que preveu l'apartat anterior.

6. Les instal·lacions i serveis a què es refereix l'apartat 1 han de portar llibres d'assistències i de reclamacions, han de portar al dia les dades sobre la seva activitat, i estan obligats a aportar totes les dades i estadístiques que els siguin requerits pels òrgans competents, i queden així mateix sotmesos a la inspecció i el control de les administracions públiques sanitàries.

7. Els ingressos que les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social puguin generar en les instal·lacions i serveis sanitaris i recuperadors a què es refereix aquest article, com a conseqüència de la dispensa de prestacions i serveis a persones alienes al seu col·lectiu de treballadors protegits, tenen, en tot cas, el caràcter de recursos de la Seguretat Social, integrats com a ingressos en les pertinents rúbriques comptables pressupostàries.»

Dos. El paràgraf d) de l'article 13.3 queda redactat en els termes següents:

«d) L'activitat de les societats de prevenció s'ha de dur a terme amb total independència i autonomia dels serveis de què disposin les mútues per a la prevenció dels accidents de treball i les malalties professionals a què es refereix l'apartat 1. A aquests efectes, ha de disposar de l'organització, les instal·lacions, el personal propi i els equips necessaris per al desenvolupament de l'activitat. En aquest sentit, cap treballador al servei de la mútua, sigui quina sigui la seva categoria, pot percebre cap retribució, incentiu o complement salarial de la societat de prevenció per cap concepte, ni els seus treballadors els poden percebre de la mútua.

Les societats de prevenció poden concertar el desenvolupament d'activitats preventives en les mateixes condicions i amb el mateix abast previst per als restants serveis de prevenció aliens.»

Tres. El paràgraf f) de l'article 13.3 queda redactat de la manera següent:

«f) Els membres de la junta directiva, els directors gerents, gerents o assimilats, o qualsevol altra persona que exerceixi les funcions de direcció executiva d'una mútua, no poden exercir com a administradors o membres dels òrgans de govern de les societats de prevenció, ni exercir o dur a terme funcions de direcció executiva de cap classe en les societats esmentades, fet que no afecta les funcions d'intervenció i representació en la seu de la junta general d'aquestes societats, quan sigui convocada per a l'adopció dels acords pertinents.

Així mateix, els administradors, membres dels òrgans de govern, gerents o assimilats o qualsevol altra persona que exerceixi les funcions de direcció executiva d'una societat de prevenció han d'estar subjectes, en relació amb la mútua que tingui el seu capital social, a les prohibicions que estableix l'article 76 del Text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

És aplicable a les societats de prevenció, en la seva condició de servei de prevenció aliè, el que estableix en matèria d'incompatibilitats l'article 17.c) del

Reglament dels serveis de prevenció, aprovat pel Reial decret 39/1997, de 17 de gener.»

Quatre. Queda derogat l'apartat 2 de l'article 14.

Cinc. L'apartat 3 de l'article 35 queda redactat en els termes següents:

«3. El director gerent no pot comprar ni vendre per a si mateix qualsevol actiu patrimonial de l'entitat ni contractar amb la mútua cap activitat mercantil, ni directament ni per cap persona o entitat interposada.

A aquests efectes, s'entén que l'operació la realitza una persona o entitat interposada quan l'executi una persona unida per vincle de parentiu en línia directa o col·lateral, consanguinitat o afinitat, fins al quart grau inclusivament, per mandatari o fiduciari, o per qualsevol societat en què tingui directament o indirectament un percentatge igual o superior al 25 per cent del capital social o hi exerceixi funcions que impliquin l'exercici de poder de decisió.»

Sis. S'hi afegeix un títol III, amb la redacció següent:

«TÍTOL III

Col·laboració i cooperació entre mútues

CAPÍTOL I

Disposicions comunes

Article 91. *Modalitats de col·laboració i cooperació entre mútues.*

1. Amb la finalitat d'obtenir més eficàcia i racionalització en la utilització dels recursos gestionats, les mútues poden establir entre si els mecanismes de col·laboració i cooperació que siguin necessaris per al millor desenvolupament de les competències que tenen legalment encomanades.

2. Sense perjudici d'altres possibles fórmules de col·laboració que es puguin establir de conformitat amb l'apartat anterior, per a la consecució dels fins assenyalats el Ministeri de Treball i Immigració pot autoritzar a dues mútues o més la posada en comú dels mitjans necessaris per al desplegament de la seva gestió, que pot revestir les modalitats següents:

a) Entitats mancomunades, a través de les quals es pot portar a terme la posada en comú de tots els instruments, mitjans, instal·lacions i serveis adscrits a les mútues partícips, preexistents o no, que siguin necessaris amb vista a la major eficàcia en la utilització dels recursos públics gestionats per aquelles.

b) Centres mancomunats, per a la posada en comú de mitjans amb la finalitat d'establir instal·lacions i serveis sanitaris i recuperadors per a la prestació de l'assistència i la recuperació dels treballadors inclosos en l'àmbit de protecció de les mútues partícips.

3. Les entitats i els centres mancomunats han de quedar assimilats a les mútues partícips en l'exercici de la seva activitat, la qual han de portar a terme sota la direcció i tutela del Ministeri de Treball i Immigració.

Article 92. *Patrimoni i absència de lucre.*

1. Els ingressos procedents de les quotes de la Seguretat Social de les mútues partícips i els que obtinguin les entitats i els centres mancomunats com a conseqüència de la seva gestió, així com els béns mobles o immobles en què es puguin invertir els ingressos esmentats, formen part del patrimoni de la Seguretat Social i estan afectats al compliment dels seus fins.

2. El mateix caràcter i afectació tenen els ingressos que les entitats i els centres mancomunats puguin generar en les instal·lacions i els serveis sanitaris i recuperadors posats en comú per les mútues partícips, com a conseqüència de la dispensa de prestacions i serveis a persones alienes al col·lectiu de treballadors protegits per les mútues partícips.

3. L'activitat de les entitats i els centres mancomunats en cap cas pot servir de fonament a operacions de lucre mercantil, ni a la concessió de beneficis de cap classe a favor de les mútues partícips.

A aquests efectes, no tenen la consideració d'operacions de lucre mercantil la prestació de serveis i la realització d'operacions patrimonials per part de les mútues partícips a través de l'entitat o centre mancomunat.

Article 93. Règim jurídic.

1. Ateses les funcions que poden assumir les entitats i els centres mancomunats, aquests tenen la naturalesa de mútues, i estan subjectes a la normativa reguladora d'aquestes, i, específicament, a la que conté aquest Reglament, el Reial decret 1221/1992, de 9 d'octubre, sobre el patrimoni de la Seguretat Social, la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, i la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, tot això sense perjudici de les particularitats que preveu aquest títol.

Així mateix, estan sotmesos al control intern exercit per la Intervenció General de la Seguretat Social, en els termes que preveuen l'esmentada Llei 47/2003, de 26 de novembre, i les seves normes de desplegament.

2. La resolució que autoritzi la constitució de les entitats i centres mancomunats ha d'aprovar els estatuts corresponents, que han de recollir, necessàriament, els drets, les obligacions, la forma de finançament per les mútues partícips, el règim de govern, l'administració, el règim econòmic i les funcions que s'han d'exercir, que s'han d'ajustar a les prescripcions que contenen aquest Reglament i altra normativa aplicable.

3. Aprovada la constitució de les entitats i centres mancomunats, s'ha de procedir a inscriure'ls en el registre que s'ha de portar a aquests efectes, que depèn de la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social, i la inscripció esmentada s'ha de publicar en el "Butlletí Oficial de l'Estat".

4. Una vegada inscrits en el registre, les entitats i els centres mancomunats tenen personalitat jurídica pròpia i gaudeixen de plena capacitat per adquirir, tenir, gravar o alienar béns i drets i realitzar tota classe d'actes i contractes o exercir drets o accions en els mateixos termes que les mútues partícips, tot això ordenat a la realització dels fins que tenen encomanats i de conformitat amb el que disposen aquest Reglament i altra normativa aplicable.

Article 94. Règim econòmic i comptable.

Les entitats i els centres mancomunats han de confeccionar i executar els seus pressupostos i han de portar la seva comptabilitat d'acord amb el que estableixen per a aquest tipus d'entitats la Llei 47/2003, de 26 de novembre, i la seva normativa de desplegament.

Article 95. Criteris de participació.

Als efectes del que preveu l'apartat 2.a) de l'article 91, quan la posada en comú d'instruments, mitjans, instal·lacions i serveis es realitzi només entre algunes de les mútues partícips, es poden establir els criteris per determinar la participació limitada a les mútues partícips esmentades.

Article 96. *Efectes en les relacions laborals de les mútues partícips.*

Quan la constitució d'una entitat o centre mancomunat o l'adhesió a una entitat o centre ja constituïts tingui alguna conseqüència en les relacions laborals dels treballadors de les mútues partícips, l'adopció de les mesures relatives als treballadors requereix l'acord amb la representació dels treballadors o, si no, l'acreditació de les negociacions efectuades amb vista a obtenir l'acord esmentat.

Article 97. *Normativa supletòria.*

En tot el que no preveu aquest títol, és aplicable a les entitats i centres mancomunats la normativa aplicable a les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, en els mateixos termes que aquestes, en el que no sigui incompatible amb la seva naturalesa i característiques.

CAPÍTOL II

Entitats mancomunades

Article 98. *Constitució.*

Les mútues que vulguin constituir una entitat mancomunada han de sol·licitar l'oportuna autorització del Ministeri de Treball i Immigració, i adjuntar a la seva sol·licitud la documentació següent:

1. Certificació dels acords adoptats per les juntes generals extraordinàries de les mútues promotores per constituir l'entitat mancomunada.
2. Relació de les mútues sol·licitants, amb expressió dels punts següents per cadascuna d'aquestes:
 - a) Centres sanitaris, administratius i de control de la incapacitat temporal per contingències comunes propis amb els quals disposa la mútua, amb indicació de la seva ubicació.
 - b) Nombre de treballadors de la mútua empleats en cadascun dels seus centres.
3. Estatuts l'aprovació dels quals se sol·liciti.
4. Pla que contingui les previsions amb vista a la posada en comú d'instruments, mitjans, instal·lacions i serveis existents adscrits a les mútues partícips, o que pretengui constituir l'entitat mancomunada.
5. Justificació que les instal·lacions i els serveis resultants de la posada en comú de mitjans són suficients i adequats per garantir el compliment dels fins de la col·laboració en la gestió de la Seguretat Social de les mútues partícips i representen més eficàcia en la utilització dels recursos públics gestionats per aquelles.
6. Justificació, quan sigui procedent, del compliment del que estableix l'article 96.

Article 99. *Autorització i inscripció.*

1. El Ministeri de Treball i Immigració, amb la comprovació prèvia que concorren en la sol·licitud formulada els requisits exigits per a la seva constitució i que els seus estatuts s'ajusten a l'ordenament jurídic, ha de procedir a aprovar la constitució de l'entitat mancomunada i els estatuts.

Aprovada la constitució de l'entitat mancomunada, s'ha de procedir a la seva inscripció en el registre corresponent i a la publicació subsegüent, de conformitat amb el que assenyala l'article 93.3.

2. Notificada a les mútues sol·licitants l'aprovació i subsegüent inscripció de l'entitat mancomunada, amb expressió del número de registre que li correspongui, l'entitat pot començar la seva actuació.

Article 100. *Contingut dels estatuts.*

1. En els estatuts de les entitats mancomunades, que han de recollir expressament la seva submissió a aquest Reglament i altra normativa aplicable, s'hi ha de consignar necessàriament:

a) Denominació, objecte, domicili social i durada de l'entitat, que pot ser limitada.

b) Denominació de les mútues integrants de l'entitat mancomunada, amb expressió del percentatge o la quota de participació de cadascuna d'aquestes mútues en l'entitat.

c) Règim jurídic que expressi, almenys, els aspectes següents:

1r Limitació de les seves operacions a les que tinguin per finalitat la col·laboració en la gestió de la Seguretat Social atribuïda a les mútues partícips.

2n Normes de govern i funcionament interior de l'entitat en què es detalli el nombre de membres que han de comprendre la seva junta de govern, així com les atribucions, règim de responsabilitats, incompatibilitats i prohibicions, nomenament, remoció i substitució d'aquells i del gerent; els requisits que s'han d'observar en la convocatòria de la junta de govern segons revesteixin caràcter ordinari o extraordinari, les formes de representació i les condicions exigides per a la validesa dels acords.

3r Normativa referent a la modificació dels estatuts, amb expressió de la majoria exigida per adoptar l'acord corresponent.

d) Règim economicoadministratiu, amb subjecció als articles corresponents d'aquest Reglament, que expressi els punts següents:

1r Normes sobre administració i disposició dels béns i recursos de la Seguretat Social gestionats per l'entitat.

2n Les aportacions ordinàries i extraordinàries de les mútues partícips i el règim aplicable a aquestes mútues.

3r La declaració de la no-procedència de repartir entre les mútues partícips beneficis econòmics de cap classe.

4t La prohibició que els membres de la junta de govern puguin percebre, per a l'exercici d'aquests càrrecs directius, qualsevol classe de retribució, amb excepció de la compensació que s'estableixi per a l'assistència a les reunions de la junta, en els termes que estableixi el Ministeri de Treball i Immigració.

5è Declaració expressa de submissió a les normes comptables aplicables a les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, així com a les normes l'aplicació de les quals es pugui disposar, si s'escau, a aquestes entitats.

6è Normes sobre constitució de reserves, si s'escau, i destinació prevista per a aquestes, així com per als excedents que es puguin generar, de conformitat amb el que determini el Ministeri de Treball i Immigració.

2. Qualsevol modificació dels estatuts s'ha de sotmetre a l'aprovació del Ministeri de Treball i Immigració.

Article 101. *Condicions per a la vinculació de les mútues a l'entitat mancomunada.*

1. La incorporació de mútues a una entitat mancomunada existent s'ha de subjectar als tràmits i les condicions següents, independentment del procediment establert a l'efecte en els estatuts de cada entitat:

a) Aprovació en junta de govern amb la majoria establerta per a la modificació d'estatuts, i posterior autorització pel Ministeri de Treball i Immigració.

b) La incorporació té efectes el primer dia de l'exercici següent a aquell en què sigui autoritzada.

c) La vinculació s'ha de mantenir per un període mínim de 3 anys, llevat de dissolució de l'entitat.

2. La incorporació de noves mútues a l'entitat existent comporta necessàriament la modificació dels estatuts, que han de recollir les noves quotes de participació, d'acord amb el que assenyala la preceptiva autorització ministerial.

3. Les mútues que participin d'una entitat mancomunada no poden formar part, al seu torn, d'altres. El Ministeri de Treball i Immigració ha de vetllar pel compliment d'aquesta previsió, i s'ha d'abstenir d'autoritzar noves incorporacions de mútues mentre estiguin vinculades a una altra entitat.

Article 102. *Condicions per a la desvinculació de mútues participats.*

1. La separació de mútues de l'entitat mancomunada s'ha de subjectar als requisits següents, independentment del procediment que estableixen a aquest efecte els estatuts de cada entitat:

a) La voluntat de separació s'ha de comunicar en la forma prevista estatutàriament, amb una antelació mínima de 6 mesos anteriors a la data de tancament d'exercici.

b) La desvinculació s'ha d'aprovar en junta de govern i l'ha d'autoritzar el Ministeri de Treball i Immigració.

c) La separació produeix efectes el primer dia de l'exercici següent al de l'autorització.

2. La desvinculació de l'entitat mancomunada comporta necessàriament la modificació dels estatuts, que han de recollir les noves quotes de participació d'acord amb el que assenyala la preceptiva autorització ministerial.

3. La desvinculació comporta la prohibició de vincular-se a qualsevol altra entitat mancomunada durant un període de 2 anys. El Ministeri de Treball i Immigració ha de vetllar pel compliment d'aquesta previsió, i s'ha d'abstenir d'autoritzar noves incorporacions de mútues desvinculades mentre no transcorri aquest període.

4. Sense perjudici del que disposa l'apartat anterior, i independentment de la modificació estatutària que preveu l'apartat 2, els estatuts de l'entitat poden establir clàusules addicionals amb vista a evitar possibles conductes o activitats per part de la mútua desvinculada que perjudiquin el normal desenvolupament de l'objecte social de l'entitat mancomunada, entre les quals es pot incloure la prohibició de contractar laboralment o mercantilment qualsevol dels empleats de la mateixa entitat o de les mútues participats restants.

Article 103. *Exclusió de mútues participats.*

1. Es pot iniciar el procediment d'exclusió d'una mútua participat a proposta de la junta de govern o de qualsevol de les mútues restants quan es doni alguna de les causes següents:

a) Actuacions o omissions notòriament contràries a l'interès comú de l'entitat o que impedeixin o entorpeixin de manera substancial el compliment del seu objecte social.

b) Incompliment greu per part de la mútua de qualsevol de les obligacions assumides en virtut del que estableixen aquest Reglament o els estatuts de l'entitat.

c) Fusió o absorció d'una mútua participat amb una altra o altres diferents de les que integren l'entitat mancomunada, llevat que la mútua resultant se subrogui en els drets i les obligacions de la participat, sempre que no formi part d'una altra entitat mancomunada i així ho autoritzi el Ministeri de Treball i Immigració.

2. Una vegada acordada i autoritzada l'exclusió pel Ministeri de Treball i Immigració s'ha d'aplicar el que disposen els apartats 2 i 3 de l'article anterior. La data d'efectes de la baixa de la mútua exclosa ha de coincidir en tot cas amb l'últim dia de l'exercici en el qual s'acordi l'autorització.

Article 104. *Òrgans de govern i de gestió. Participació institucional.*

1. L'òrgan col·legiat de govern de les entitats mancomunades és la junta de govern, amb la composició que indica l'article 105.1.

2. La junta de govern ha de designar un gerent, al qual corresponen l'execució i el seguiment de la gestió ordinària de l'entitat.

3. La participació institucional en el control i seguiment de la gestió de les entitats mancomunades s'ha de portar a terme a través de la comissió de control i seguiment de cadascuna de les mútues partícips.

Article 105. *Junta de govern.*

1. Com a òrgan encarregat d'establir i dirigir les accions concretes a desenvolupar per l'entitat per assolir una actuació coordinada de les mútues partícips, d'acord amb les directrius establertes a l'efecte pels òrgans de govern d'aquelles, la junta de govern ha d'estar formada pels directors gerents o presidents de la junta directiva de les mútues integrants de l'entitat. Ha de formar part de la junta de govern un representant dels treballadors al servei de les mútues integrants de l'entitat mancomunada, que tindrà plens drets i serà elegit per i entre els representants dels treballadors a la junta general de cadascuna de les mútues partícips a què es refereix l'article 33.2.

2. A falta de disposició contrària en els estatuts, els membres de la junta de govern han d'exercir les seves funcions per un temps indefinit.

3. La junta de govern, sense perjudici del que disposa l'article 106, té al seu càrrec l'adopció i l'execució dels acords proposats pels òrgans de govern de les mútues partícips i altres funcions que s'estableixin en els estatuts, i entre aquestes funcions hi ha l'exigència de responsabilitat al gerent, en els supòsits que preveu l'article 107.

4. La composició de la junta de govern i les normes internes sobre reunions i adopció d'acords necessàriament han de figurar en els estatuts.

5. La junta de govern l'ha de presidir un president, elegit pels membres de la pròpia junta, que ha de ser la persona que tingui la superior representació de l'entitat. El càrrec de president s'ha d'exercir pel període que fixin els estatuts i que, en tot cas, no ha de tenir una durada inferior a un any.

Article 106. *Gerent.*

1. La junta de govern ha de designar un gerent, a qui correspon l'execució i el seguiment de la gestió ordinària de l'entitat, per a la qual cosa ha de disposar de les facultats que li siguin conferides per l'òrgan de govern esmentat per a l'adequat desenvolupament de la direcció tècnica, administrativa i econòmica de l'entitat.

2. El càrrec de gerent pot ser retribuït d'acord amb els límits aplicables als directors gerents de les mútues, llevat que tingui simultàniament la condició de director gerent d'una de les mútues partícips, cas en què no podrà percebre cap retribució per la seva gestió a l'entitat mancomunada.

Article 107. *Responsabilitat.*

1. Els estatuts han d'establir necessàriament la responsabilitat dels membres de la junta de govern, així com del gerent, i la manera de fer efectiva aquesta responsabilitat. A aquest efecte, s'ha de recollir expressament que responen enfront de la Seguretat Social, l'entitat mancomunada i les mútues partícips pel dany que causin per actes contraris a la normativa aplicable o als estatuts, així

com pels realitzats sense la diligència amb la qual han d'exercir el càrrec. Així mateix, s'ha de consignar la responsabilitat solidària dels membres de la junta de govern respecte dels acords lesius adoptats per aquesta, llevat que provin que, no havent intervingut en la seva adopció i execució, en desconeixien l'existència, o coneixent-la, van fer tot el que era convenient per evitar el dany o, almenys, s'hi van oposar expressament.

2. L'acció de responsabilitat del gerent l'ha d'entaular l'entitat mateixa, amb l'acord previ de la junta de govern o, si s'escau, el Ministeri de Treball i Immigració. L'acord de promoure l'acció determina la suspensió en el càrrec. A aquests efectes, qualsevol de les mútues partícips pot sol·licitar la convocatòria de la junta de govern perquè aquesta decideixi sobre l'exercici de l'acció.

3. L'acció de responsabilitat dels membres de la junta de govern l'ha d'entaular l'entitat mateixa, amb l'acord previ dels presidents de la junta directiva de les mútues partícips, adoptat en reunió extraordinària convocada a l'efecte.

Article 108. *Incompatibilitats.*

No poden tenir el càrrec de gerent o portar sota qualsevol altre títol la direcció executiva d'una entitat mancomunada les persones que incorrin en algun dels supòsits d'incompatibilitat que estableix aquest Reglament per ocupar el lloc de director gerent en una mútua d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.

Article 109. *Prohibicions.*

Els membres de la junta de govern de les entitats mancomunades estan subjectes a les mateixes prohibicions que preveu aquest Reglament per als membres de la junta directiva de les mútues.

Article 110. *Règim retributiu dels membres dels òrgans de govern i de gestió.*

Els membres dels òrgans de govern i de gestió no estan retribuïts, llevat del gerent en el cas que preveu l'article 106.2, i la compensació per assistència a les reunions de la junta de govern, tot això en els termes que estableixi el Ministeri de Treball i Immigració.

Article 111. *Dissolució i liquidació.*

1. En matèria de dissolució i liquidació, les entitats mancomunades s'han d'ajustar al que estableix el capítol V del títol I d'aquest Reglament, en el que no sigui incompatible amb la naturalesa i les característiques d'aquestes entitats.

2. Els possibles excedents que resultin una vegada conclòs el procés liquidador s'han d'ingressar, en tot cas, a la Tresoreria General de la Seguretat Social.

3. El Ministeri de Treball i Immigració pot acordar la dissolució i liquidació de l'entitat, en cas que el pla de viabilitat, rehabilitació o sanejament a què es refereix l'article 115.3 no hagi aconseguit remoure les circumstàncies que van donar lloc a la seva adopció.

Article 112. *Règim economicopressupostari.*

1. Les entitats mancomunades han de confeccionar per a cada exercici econòmic els seus avantprojectes de pressupostos d'ingressos i despeses, en els quals han de consignar, amb la deguda separació, la totalitat dels recursos que prevegin obtenir i les obligacions que hagin d'atendre en l'exercici esmentat derivades de la seva activitat, que s'han de formular en termes de programes.

2. Els avantprojectes esmentats, així com el pressupost resultant, s'han d'ajustar, en la seva elaboració i execució, a les normes i als models que a l'efecte estableixi el Ministeri de Treball i Immigració.

Una vegada aprovats els avantprojectes pels respectius òrgans de govern, s'han de remetre al Ministeri esmentat per procedir, amb les actuacions prèvies que siguin necessàries de conformitat amb el que preveuen les normes al·ludides, a la seva integració en el pressupost de la Seguretat Social, als efectes de tràmits oportuns.

3. El Ministeri de Treball i Immigració ha d'establir el procediment per a l'adequat seguiment de l'execució del pressupost de les entitats mancomunades, mitjançant la tramesa a aquest per les entitats esmentades de la documentació amb la periodicitat que es determini.

Article 113. *Finançament.*

1. Els recursos econòmics necessaris per atendre el sosteniment i funcionament de l'entitat han d'estar constituïts per:

- a) Aportacions de les mútues partícips, amb càrrec als seus respectius pressupostos.
- b) Rendiments derivats de l'exercici de la seva activitat ordinària.
- c) Qualsevol altra que sigui legalment procedent.

2. Els indicats recursos econòmics i els béns i drets en què es materialitzen formen part del patrimoni de la Seguretat Social i estan adscrits a l'entitat per a la gestió de l'activitat que constitueix el seu objecte.

Article 114. *Aportacions de les mútues partícips.*

1. Les aportacions de les mútues partícips són ordinàries i extraordinàries.
2. Les aportacions ordinàries s'han de fer amb càrrec a la rúbrica pressupostària de cada mútua partípic habilitada a l'efecte i s'han de destinar a finançar les despeses corrents i de capital necessàries per al normal funcionament de l'entitat.

A aquests efectes, la contracció d'obligacions derivades de l'activitat de l'entitat mancomunada ha de comptar amb la cobertura pressupostària corresponent. En tot cas, les obligacions que es contreguin ho han de ser per compte de l'entitat, pel fet de ser titular dels drets i obligacions derivats de la seva activitat.

3. Les aportacions extraordinàries s'han de destinar a finançar possibles resultats deficitaris de la seva gestió. Exigeixen l'aprovació en junta de govern convocada a l'efecte i la consegüent autorització del Ministeri de Treball i Immigració, i l'inici del procediment de modificació pressupostària en les mútues partícips d'acord amb la Llei 47/2003, de 26 de novembre, i altra normativa aplicable.

Article 115. *Absència de lucre i resultats de l'activitat.*

1. L'activitat de l'entitat en cap cas pot servir de fonament a operacions de lucre mercantil, ni a la concessió de beneficis de cap classe a favor de les mútues partícips, ni suposar la substitució de la funció de col·laboració en la gestió de la Seguretat Social atribuïda a les mútues partícips.

2. Els excedents generats en l'exercici econòmic s'han de reintegrar a la Seguretat Social mitjançant el seu ingrés en la Tresoreria General de la Seguretat Social en el termini que fixa l'article 66.1, en els termes i amb l'abast i la distribució que determini el Ministeri de Treball i Immigració.

3. Quan l'entitat mancomunada tingui dèficit financer en la seva gestió durant tres exercicis consecutius, el Ministeri de Treball i Immigració la pot requerir perquè en el termini d'un mes presenti un pla de viabilitat, rehabilitació o sanejament a curt o mitjà termini, aprovat per les juntes directives de les mútues partícips, en el qual es proposin les adequades mesures financeres, administratives o d'un altre ordre, formuli previsió dels resultats i fixi els terminis per a la seva execució, a fi de superar la situació que va donar origen al requeriment esmentat, i garanteixi en tot cas els drets de la Seguretat Social i dels treballadors protegits per les mútues partícips.

La durada del pla no ha de ser superior a tres anys, segons les circumstàncies, i ha de concretar en la seva forma i periodicitat les actuacions a realitzar.

El Ministeri de Treball i Immigració l'ha d'aprovar o denegar en el termini d'un mes i, si s'escau, ha de fixar la periodicitat amb què l'entitat ha d'informar del seu desenvolupament.

Article 116. *Utilització compartida d'immobles.*

1. Les mútues partícips de l'entitat mancomunada poden compartir la utilització dels immobles pertanyents al patrimoni de la Seguretat Social que hagin estat adscrits a una d'aquestes mútues per a l'exercici de la seva activitat, en els termes que preveu l'article 25 del Reial decret 1221/1992, de 9 d'octubre.

Quan l'ús d'un immoble estigui compartit per dues o més mútues, la seva participació en les despeses de l'immoble s'ha de determinar en proporció a la superfície que ocupi cadascuna a l'immoble.

2. El que preveu l'apartat anterior és aplicable als supòsits en els quals l'immoble utilitzat per dues o més mútues partícips pertanyi al patrimoni històric d'una d'aquestes o estigui arrendat a un tercer, amb subjecció, en aquest últim cas, al que disposa la normativa que sigui aplicable.

Article 117. *Utilització d'immobles per l'entitat mancomunada.*

1. L'entitat pot utilitzar immobles pertanyents al patrimoni de la Seguretat Social que hagin estat adscrits a una de les mútues partícips per al desenvolupament de la seva activitat, amb la sol·licitud prèvia del canvi d'adscripció i amb subjecció al que disposa l'article 25 del Reial decret 1221/1992, de 9 d'octubre.

2. En el supòsit d'utilització per l'entitat mancomunada de béns immobles del patrimoni històric d'alguna de les mútues partícips, s'ha de formalitzar el corresponent contracte d'arrendament o de compravenda.

L'arrendament d'immobles s'ha de regir en tot cas pel que disposa l'article 24 del Reial decret 1221/1992, de 9 d'octubre.

En cas d'adquisició per l'entitat, l'immoble passa a formar part del patrimoni de la Seguretat Social i s'ha d'inscriure a nom de la Tresoreria General de la Seguretat Social, d'acord amb el que disposa l'article 23 del Reial decret 1221/1992, de 9 d'octubre.

CAPÍTOL III

Centres mancomunats

Article 118. *Constitució, autorització i inscripció.*

1. La constitució de centres mancomunats requereix autorització del Ministeri de Treball i Immigració, amb la sol·licitud prèvia de les mútues promotores, a la qual s'ha d'adjuntar la documentació que assenyalava l'article 98.

2. Una vegada comprovada la concurrència en la sol·licitud dels requisits exigits per a la seva constitució i que els seus estatuts s'ajusten a l'ordenament jurídic, el Ministeri de Treball i Immigració ha de procedir a aprovar la constitució del centre mancomunat i dels estatuts.

3. Aprovada la constitució del centre mancomunat, i verificades la seva inscripció i publicació, s'ha de notificar a les mútues promotores, amb expressió del número de registre que li correspongui, moment a partir del qual el centre mancomunat pot començar la seva actuació.

Article 119. *Contingut dels estatuts.*

El que disposa l'article 100, quant al contingut dels estatuts de les entitats mancomunades i la seva modificació, és aplicable als centres mancomunats.

Article 120. *Òrgans de govern i de gestió. Participació institucional.*

És aplicable als centres mancomunats el que estableix el capítol II del títol III quant als òrgans de govern i de gestió i en matèria de participació institucional en les entitats mancomunades.

Article 121. *Dissolució i liquidació.*

La dissolució i liquidació dels centres mancomunats s'han d'ajustar al que disposa l'article 111, en el que no sigui incompatible amb la seva naturalesa i característiques.»

Disposició addicional primera. *Modificació del Reial decret 688/2005, de 10 de juny, pel qual es regula el règim de funcionament de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social com a servei de prevenció aliè.*

Queda derogat l'últim paràgraf de l'apartat 4 de la disposició transitòria segona del Reial decret 688/2005, de 10 de juny, pel qual es regula el règim de funcionament de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social com a servei de prevenció aliè.

Disposició addicional segona. *Col·laboració en matèria de prevenció de riscos laborals.*

Les mútues poden establir entre les seves societats de prevenció els mecanismes de col·laboració i cooperació que considerin necessaris amb vista a l'exercici de la seva activitat en matèria de prevenció de riscos laborals per a qualsevol de les empreses associades a les mútues partícips, en els termes que estableixin les disposicions d'aplicació i desplegament.

Disposició transitòria primera. *Ampliació excepcional i per una sola vegada dels convenis d'associació i dels documents d'adhesió.*

1. Ateses l'àmplia regulació de les entitats i centres mancomunats que es porta a terme per mitjà d'aquest Reial decret i la necessitat de dotar d'estabilitat el sector de mútues fins que aquests processos de concentració estiguin degudament consolidats, el termini de vigència del conveni d'associació que preveu l'apartat 2 de l'article 62 del Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre, queda ampliat a tres anys de manera excepcional i per una sola vegada.

El que disposa el paràgraf anterior afecta tant els convenis d'associació que se subscriuguin a partir de l'entrada en vigor del present Reial decret com els que estiguin en vigor en la data esmentada.

2. Fins que el Ministeri de Treball i Immigració estableixi un òrgan paritari a l'efecte, la Direcció General d'Ordenació de la Seguretat Social pot exceptuar de l'ampliació del termini de vigència establerta en l'apartat anterior els supòsits en els quals el canvi de mútua estigui degudament justificat a causa de deficiències en la dispensació de les prestacions encomanades a les esmentades entitats, que han de ser al·legades per l'empresari en el seu escrit de denúncia del conveni d'associació, al qual s'adjunta un informe del comitè d'empresa o delegats de personal sobre la concurrència d'aquestes circumstàncies.

3. L'ampliació excepcional que preveu l'apartat 1 anterior també és aplicable als documents d'adhesió que preveu l'apartat 1 de l'article 75 del referit Reglament sobre col·laboració.

Disposició transitòria segona. *Adaptació a aquest Reial decret.*

1. Les mútues, així com les entitats i els centres mancomunats, han d'adequar els seus estatuts al que disposa aquest Reial decret i sotmetre'ls a l'aprovació del Ministeri de Treball i Immigració en el termini de sis mesos comptats des de la seva entrada en vigor.

2. No obstant això, les entitats i els centres mancomunats actualment existents poden acordar la seva dissolució i les mútues partícips, la seva desvinculació d'aquells, en els termes i les condicions que estableixin les disposicions d'aplicació i de desplegament, en el termini de tres mesos des que aquestes disposicions entrin en vigor.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.17a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de règim econòmic de la Seguretat Social.

Disposició final segona. *Habilitació per al desplegament reglamentari.*

S'habilita el ministre de Treball i Immigració per desplegar el que disposa aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 15 de gener de 2010.

JUAN CARLOS R.

El ministre de Treball i Immigració,
CELESTINO CORBACHO CHAVES